

igjen vil blive svaret derpaa, og saaledes vil Sagen kunne træffe sig meget langt ud.

Pastor Sørensen: Jeg turde maaffee tillade mig at gjøre en Bemærkning med Hensyn til det, som den ærede Cultusminister har erindret. Det kunde naturligviis aldrig være min Tanke, med mine Ytringer at drage i Tvivl Ministeriets baade retfærdige og omhyggelige Omsorg for Skolevæsenet. Men netop fordi jeg har den Tro og faste Overbeviisning, at der med den største Samvittighedsfuldhed bliver sørget derfor i denne Henseende, saa troer jeg, at det er min Pligt at gjøre opmærksom paa, at de Bestemmelser ikke altid ere saaledes blevne opfyldte, som mulig Ministeriet og Regjeringen kunde have formodet. Navnlig er der blevet ytret, at Degneindtægterne ere i ethvert District gaaede over til Skolelærerne, men det er ikke saaledes; der er de Districter, hvor en enkelt Degn eller Skolelærer har Offre og Accidenter af hele Sognet, naagtet der endnu er en anden Skolelærer. Det har ogsaa fundet Sted, at Degnejorden og Degneindtægterne, navnlig af Jorden, ere gaaede over til Communen, andre Steder til Skolevæsenets Larv, og navnlig ogsaa til Hjalpekasjerne. Det er kun denne Uoverensstemmelse, denne Vaklen hos Mange af dem, som have hødt med disse Sager at gjøre, der har gjort, at jeg har tilladt mig ved disse Bemærkninger at gjøre opmærksom derpaa.

Orsted: Jeg troer ikke, at jeg for min Deel under det Foredrag, som jeg holdt, da Sagen forrige Gang var for, er gaaet udenfor det, som vedkommer Sagen. Det vedkommer den at vise, hvorledes det forholdt sig med den Afkortning, som er paalagt Degnene eller Skolelærerne paa Landet i deres Indtægter ved Degnepenstoen. Jeg søgte at vise, at det efter de Regler, som ere forefrevne i Skoleanordningen af 29de Juli 1814 § 55, og som jeg ogsaa antager at være i det Hele iagttagne, ikke var kommet i Almindelighed Skolelærerne til Skade, at der var Degnepenstoen at udrede, da de derfor have faaet en saa meget større Indtægt, end de ellers vilde have faaet. En æret Landsthingsmand, som idag har udtalt sig, har udtalt sig med mangfoldigt

Andet, som er Sagen uvedkommende, og som jeg visstelig ikke skal indlade mig paa at besvare. Det er ganske mærkeligt, hvorledes han kan være kommen paa, at jeg skulde have udtalt mig om Skolevæsenets Fortrinlighed, saa at han maatte udpege, forskjellige Brøster derved; disse Brøster have været mig ligesaa godt bekendte som ham, men de vedkomme slet ikke nærværende Sag, og derfor skal jeg ikke indlade mig derpaa. Hvad det Spørgsmaal angaaer, om Degnepenstoen, som er bleven udrædet af Skolelærerne, virkelig har været til Afgang for disse eller ikke, saa har jeg viist, hvorledes det efter Grundsætningerne i Anordningen af 29de Juli 1814 ikke kan antages, at de derved have tabt Noget i de Indtægter, som de ellers skulde have, idet den Deel af deres Løn, hvoraf Degneindtægter skulde tjene dem til Dækning, naturligviis kun maatte være at ansætte til det, som blev tilbage, efter at de derpaa hvilende Udgifter vare affortede. Jeg yttrede ogsaa, hvorledes jeg ikke kunde gjøre Rede for, hvorledes de i det Enkelte vare beregnede, om der udtryffeligt i de specielle Skoleplaner var skeet nogen Afkortning, eller om Godtgjørelsen ikke indeholdt den Maade, hvorpaa Degneindtægterne i deres Heelhed vare beregnede, og det er dette Sidste, som jeg troede snarest at være Tilfældet. Jeg beklager, at jeg ikke har Materialer ihænde, hvorved jeg kunde udbringe, hvorledes der var forholdt med de enkelte Skoleplaner, men at det i Reglen og i Sagens Heelhed er blevet iagttaget, det troer jeg at være tilstrækkeligt bestyrket ved det, som jeg har anført om de Forhandlinger, som have fundet Sted i Stænderne i 1836 og 1838.

Det blev ogsaa ligeledes af en æret Taler under forrige Forhandling udviklet, hvorledes Degneindtægterne i det Hele vare beregnede knappere end efter deres virkelige Størrelse, og at Skolelærerne altsaa skulde have faaet i de anviste Degneindtægter rigeligt Vederlag for den Deel af deres Løn, som de deri skulde søge. Jeg troer altsaa, at der derved ikke er sagt Noget, som modstiger, hvad jeg i det Foregaaende har fremført, for at godtgjøre, at Skolelærerne ikke have lidt den mindste Uret ved den Afkortning, der hidtil har fundet Sted ved Degnepenstoen; men jeg har derfor paa ingen